

V jednom nepřestává česká zahraniční politika v poslední době neustále překvapovat. Je to nebývalá přemíra aktivismu, paradoxně v těch oblastech, které by vláda mohla nechat být a soustředit se na podstatné problémy. Tak například nedovedeme nalézt konsenzus mezi komunikací vlády a Hradu vůči EU jako celek, ale patříme mezi první, kdo poslušně přispěchá a mezi prvními státy posvětí uznání nezávislosti Kosova. Nejsme schopni nalézt vrtulníkové kapacity pro humanitární misi v Dárfúru, nicméně se necháme plácet po zádech Američany, jako jeden z jejich „*nehlavnějších spojenců*“ v brutální a nesmyslné afghánské anabázi. Nyní, když se připravujeme na důležité předsednictví v EU, nemáme na práci nic lepšího, než přemýšlet, jak přiblížit Izrael Evropské unii a Severoatlantické Alianci.

A co hůře, česká vláda si jako jednu se svých priorit větší připoutání Izraele k EU přímo vytyčila.

Jak v dotazu pro Lidové noviny poznamenal ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Hodlá prosadit exkluzivní dohodu mezi sedmadvacítkou a židovským státem a uspořádat vůbec první summit EU-Izrael. „*Izrael je klíčová země, musíme pěstovat vztahy s ní Evropa coby přítel Izraele je lepší Evropou*“, dodal.

Plán má své logické pozadí. Příští rok vyprší smlouva, na které stojí dosavadní vztahy mezi Izraelem a Unií. Předně je tedy třeba říci, že samotné obnovení takové smlouvy odpovídá v podstatě například nedávnému summitu EU-Rusko. Izrael je pro EU partnerem stejně jako Rusko (i když je partnerem podstatně důležitějším). Bát bychom se měli nikoli přátelských vztahů mezi EU a Izraelem, ale škod, které mohou napáchat současní čeští ministři, příliš poklonkující a pateticky preferující abstraktní „*Západ*“, před realistickou politikou, jako Karel Schwarzenberg, nebo Alexander Vondra, kteří se budou chtít v době předsednictví „*ukázat*“.

„*Jestli má někdo v moci otevřít novou kapitolu mezi námi a unií, je to právě Česko. Nezapomínáme, že první válku o přežití Izrael vybojoval českými zbraněmi, víme, že nám právě vy pomáháte s přiblížením k NATO. Češi mají naši důvěru,*“ míní poslankyně Knesetu zodpovědná za vztahy s EU Amira Dotanová. Cíl tudíž je uzavřít v příštím půlroce „*Akční plán*“ s Izraelem.

Tak pro upřesnění. Do jaké míry Izrael vyhrál válku právě díky těmto zbraním, je diskutabilní. Především šlo o zbraně československé, nikoli české. **Neměli bychom ovšem zapomínat, že jsme pomoc Izraeli neposkytli z vlastní, jakési loajalistické vůle, nýbrž coby satelit Sovětského svazu, který v té době sledoval s Izraelem vlastní zájmy, když doufal, že nový stát na mapě světa se stane semeništem světové komunistické revoluce.**

Když se tak nestalo, změnil politiku Sovětský svaz a přestaly proudit i československé zbraně a pomoc. Izrael byl zařazen na pomyslnou černou listinu imperialistických států. **Komunistická podpora Izraeli v padesátých letech, navíc motivovaná nikoli solidaritou se státem národa, který nacisté plánovali zlikvidovat, ale vlastním politickým expanzionismem, v žádném případě nezakládá žádnou naši**

„automaticky předpokládanou“ loajalitu se státem Izraelem dnes.

Je potřeba začít nahlas říkat jedno. Izrael pro nás není ničím víc než státem, téměř sousedícím s EU, s nímž je samozřejmě strategicky výhodné nadále udržovat korektní vztahy. Mesianistické náboženské vize, založené na představě, že je Izrael jakousi „kolébkou Západu“ není možné jednoduše převádět do zahraniční politiky. Rovněž si nelze nevšimnout, že pro samotný Izrael je „příslušnost k Západu“ výhodná jen potud, kdy vyhovuje jeho vlastním životním a politickým zájmům. Ačkoli stoupají počty ateistů a ortodoxních Židů (odmítajících Izrael), zůstává sionistický judaismus nadále zakladatelskou ideologií Izraele. **A ta velí chápat sebe sama jako středobod světa, nikoli jako součást určitého hodnotového celku.**

Proto integrace do EU a NATO by byla nesporným přínosem pro Izrael, ale nic, kromě problémů, by ostatním členským státům nepřinesla. Pamatujme především na článek 5. Washingtonské smlouvy – pokud by byl Izrael v NATO, jsme všichni ve válečném stavu, jakmile se do nějakého konfliktu dostane Izrael. A ruku na srdce, koho z nás se dotýkají problémy Izraele s Palestinci, či okolními arabskými státy do té míry, že bychom měli zájem se díky falešné solidaritě dostat do války?

Do budoucna by ale na druhou stranu integrace Izraele v NATO (především za současného prohlubování Evropské bezpečnostní a obranné spolupráce) mohla výrazně oslabit transatlantickou vazbu mezi EU a USA, zejména pokud začnou v Evropě převládat určité autarkní hlasy tážající se po tom, co je nám vlastně do Iráku, co do Afghánistánu, co do předního východu, respektive proč zde mají naši vojáci zcela zbytečně umírat.

Nezbývá si než přát, aby utopické idealistické sny europoslankyně Hybáškové, mající vizi, jak vojáci Společné evropské armády, bojují ruku v ruce s americkými na předním východě zůstala námětem pro sci-fi literaturu a nestala se realitou. Bylo by dobré tlačit na naše představitele v době českého předsednictví k větší zdrženlivosti vůči přibližování Izraele k EU. Nezapomínejme, že nemalá část Evropy je k plánům nějaké spolupráce, která by předznamenávala integraci Izraele do EU velmi kritická. Jak výstižně poznamenala eurokomisařka pro vnější vztahy Benita Ferrero-Waldnerová, posílení spolupráce s Izraelem nemůže být odděleno od důrazu na mírový proces na středním východě.

A co my? Zůstaneme střízliví, nebo se opět projevíme jako typičtí představitelé „nové Evropy“, kteří se mohou přetrhnout v aktivismu, ale vždy na nepříliš šťastných místech?